

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

.. 31 .. серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародне публічне і приватне право

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

освітня програма: «Міжнародні економічні відносини»
«Міжнародна логістика і митна справа»
«Міжнародний бізнес»
«Міжнародні фінанси»

вид дисципліни: обов'язкова

факультет: міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2022/2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«30» серпня 2022 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: канд. юрид. наук, доцент кафедри Олена ФАЙЄР

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від «26» серпня 2022 року № 1

Завідувачка кафедри

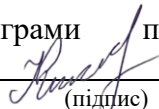

(підпис)

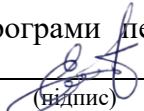
Людмила НОВІКОВА

(ім'я та прізвище)

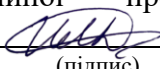
Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми першого (бакалаврського рівня) «Міжнародні економічні відносини»

Гарант освітньо-професійної програми першого (бакалаврського рівня) «Міжнародні економічні відносини» Надія КАЗАКОВА
(підпис) (ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми першого (бакалаврського рівня) «Міжнародна логістика і митна справа»

Гарант освітньо-професійної програми першого (бакалаврського рівня) «Міжнародна логістика і митна справа» Олена ХАНОВА
(підпис) (ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми першого (бакалаврського рівня) «Міжнародний бізнес»

Гарант освітньо-професійної програми першого (бакалаврського рівня) «Міжнародний бізнес» Ірина ДЕРІД
(підпис) (ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми першого (бакалаврського рівня) «Міжнародні фінанси»

Гарант освітньо-професійної програми першого (бакалаврського рівня) «Міжнародні фінанси» Ірина ШКОДІНА
(підпис) (ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

Голова навчально-методичної комісії

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародне публічне і приватне право» складена відповідно до освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 292: «Міжнародні економічні відносини», до освітніх програм «Міжнародна логістика і митна справа», «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародні фінанси», «Міжнародний бізнес».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни полягає у формування у студентів базових знань з основ міжнародного публічного та приватного права, а також практичних умінь та навичок правильного тлумачення та застосування міжнародних нормативно-правових актів та чинного національного законодавства, судової та арбітражної практики, необхідних для їх майбутньої трудової діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до ОПП:

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародне публічне та приватне право» є:

формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК11. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

формування наступних фахових компетентностей:

ФК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

ФК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ФК7. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.

ФК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

ФК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причиннонаслідкових та просторово-часових зв'язків

ФК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

ФК13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

1.3. Кількість кредитів – 5

1.4. Загальна кількість годин – 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання для освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 292: «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародна логістика і митна справа»
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
5-й	5-й
Лекції	
32 год.	18 год. (4 год. – аудиторні, 14 год. – дистанційні)
Практичні заняття	
32 год.	- год.
Лабораторні заняття	
- год.	- год.
Самостійна робота	
86 год.	132 год.
Індивідуальні завдання	
15 год. контрольна робота	

1.6. Заплановані результати навчання

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», до освітніх програм «Міжнародна логістика і митна справа», «Міжнародні економічні відносини»:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

ПРН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендегенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

ПРН6. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ПРН13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

ПРН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.

ПРН20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

ПРН21. Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами.

ПРН22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», освітні програми: «Міжнародні фінанси», «Міжнародний бізнес»:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути 9 зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

ПРН6. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

ПРН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ПРН13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

ПРН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.

ПРН20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

ПРН21. Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами.

ПРН22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Міжнародне публічне право

Тема 1. Поняття та особливості міжнародного публічного права

Поняття, ознаки та функції міжнародного публічного права. Предмет міжнародного публічного права. Міжнародне публічне право як особлива система права. Норма, інститут, галузь міжнародного публічного права. Походження та розвиток міжнародного права. Основні періодизації міжнародного публічного права. Сучасний стан міжнародного публічного права. Співвідношення міжнародного та національного права. Концепції взаємодії міжнародного та національного права. Взаємовплив міжнародного та внутрішньодержавного права.

Тема 2. Норми, принципи та джерела міжнародного публічного права

Поняття, особливості та класифікація міжнародно-правових норм. Імперативні (*jus cogens*), диспозитивні та рекомендаційні норми. Поняття та особливості основних принципів міжнародного публічного права. Принцип утримання від загрози силою або її застосування в міжнародних відносинах. Принцип суверенної рівності держав. Принцип вирішення міжнародних спорів мирними засобами. Принцип невтручання в справи, що входять у внутрішню компетенцію держав. Принцип міжнародного співробітництва. Принцип рівноправності і самовизначення народів. Принцип сумлінного виконання міжнародних зобов'язань. Принцип територіальної цілісності держав. Принцип поваги прав людини і основних свобод. Принцип непорушності (недоторканності) державних кордонів. Поняття та види джерел міжнародного публічного права. Міжнародний договір як основне джерело сучасного міжнародного публічного права. Міжнародний звичай як доказ загальної практики, визнаної в якості правової норми. Загальні принципи права, визнані цивілізованими націями, як джерело міжнародного публічного права. Судові рішення і доктрини найбільш кваліфікованих фахівців з міжнародного публічного права різних націй як допоміжний засіб для визначення правових норм.

Тема 3. Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво

Поняття і види суб'єктів міжнародного публічного права. Концепції суб'єктів міжнародного публічного права. Первинні та вторинні суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародна правосуб'єктність. Держава як основний суб'єкт міжнародного публічного права. Суверенітет держави. Міжнародна правосуб'єктність народів і націй, що борються за незалежність. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міждержавних організацій. Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень. Проблеми визнання міжнародної правосуб'єктності за фізичними особами. Поняття визнання у міжнародному публічному праві. Види визнання у міжнародному публічному праві. Визнання держав, урядів, урядів у вигнанні, націй, державоподібних утворень, воюючих та повсталих сторін. Поняття правонаступництва у міжнародному публічному праві.

Тема 4. Відповідальність у міжнародному публічному праві

Поняття, цілі та підстави міжнародно-правової відповідальності. Міжнародне протиправне діяння як фактична підстава міжнародно-правової відповідальності. Класифікація міжнародних правопорушень. Одноактні та тривалі міжнародно-

протиправні діяння. Складні правопорушення. Серйозні порушення міжнародно-правових зобов'язань, що впливають з імперативних норм загального права. Відмежування міжнародних правопорушень від схожих (суміжних) діянь. Обставини, що виключають міжнародну протиправність. Види і форми міжнародної відповідальності. Політична та матеріальна міжнародно-правова відповідальність. Особливості відповідальності міжнародних організацій. Відповідальність суб'єктів міжнародного права за шкідливі наслідки дій, не заборонених міжнародним правом. Санкції та контрзаходи.

Тема 5. Територія в міжнародному публічному праві. Міжнародно-правовий статус населення

Поняття та види територій в міжнародному праві. Правовий статус та правовий режим території в міжнародному публічному праві. Державна територія та її складові частини. Територіальний суверенітет держави. Сухопутна, водна, повітряна територія держави, її надра. Умовна (квазі-) територія держави. Способи зміни державної території. Оренда державної території. Поняття державних кордонів, їх види та способи встановлення. Міжнародна територія. Міжнародно-правовий режим Антарктики та Арктики. Території зі мішаним режимом. Міжнародно-правовий режим міжнародних рік, проток та каналів. Території з особливим міжнародним режимом (демільтаризовані, нейтралізовані зони, зони миру).

Тема 6. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів

Історія становлення та зміст принципу мирного вирішення міжнародних спорів. Поняття та види міжнародних спорів. Міжнародний спір та ситуація. Дипломатичні засоби вирішення міжнародних спорів (переговори, добрі послуги та посередництво, обслідування та примирення). Правові засоби мирного вирішення міжнародних спорів (міжнародний арбітраж та міжнародні суди). Вирішення міжнародних спорів Міжнародним судом ООН. Вирішення міжнародних спорів у межах міжнародних організацій.

Тема 7. Право міжнародних договорів. Міжнародне економічне право

Поняття та джерела права міжнародних договорів. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 року. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 року. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 року. Законодавство України про міжнародні договори та їх дію на території України. Поняття, форма, найменування та структура міжнародних договорів. Класифікація міжнародних договорів. Сторони в міжнародних договорах. Право на участь у міжнародних договорах. Органи держави, які уповноважені на укладення міжнародних договорів. Порядок і стадії укладення міжнародних договорів. Умови дійсності та недійсності міжнародного договору. Припинення договорів та призупинення їх дії.

Тема 8. Право зовнішніх зносин. Міжнародне кримінальне право.

Поняття та джерела права зовнішніх зносин. Система органів зовнішніх зносин. Загальні положення дипломатичного права. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 року. Дипломатичні представництва: поняття, види, функції. Голова та персонал дипломатичного представництва. Порядок призначення глави дипломатичного представництва. Дипломатичний корпус. Дипломатичні ранги і класи. Дипломатичні привілеї та імунітети. Загальні положення консульського права. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 року. Консульські установи: поняття, види. Голова та персонал консульської установи. Штатні та позаштатні (почесні) консули. Порядок призначення голови консульської установи. Консульські привілеї та імунітети. Право спеціальних місій. Конвенція про спеціальні місії 1969 року. Поняття та склад спеціальної місії. Функції спеціальних місій. Початок та закінчення функцій спеціальної місії. Привілеї та імунітети спеціальних місій. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р.

Розділ 2. Міжнародне приватне право

Тема 9. Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права

Поняття та предмет міжнародного приватного права. Поняття приватноправових відносин міжнародного характеру. Види іноземного елемента в приватноправових відносинах. Методи правового регулювання у міжнародному приватному праві (колізійно-правовий та матеріально-правовий метод регулювання). Система міжнародного приватного права, його основні інститути та категорії. Співвідношення міжнародного приватного права з іншими галузями національного права та міжнародним публічним правом. Поняття та види джерел міжнародного приватного права. Міжнародний договір як джерело міжнародного приватного права. Види міжнародних договорів. Міжнародні договори про надання правової допомоги як джерела міжнародного права. Звичай як джерело міжнародного приватного права. Значення звичаїв у регулюванні відносин міжнародної торгівлі, мореплавства та міжнародних розрахунків. Внутрішнє (національне) законодавство як джерело міжнародного приватного права. Законодавство України, яке містить норми міжнародного приватного права. Закон України «Про міжнародне приватне право» 2005 року. Судова та арбітражна практика окремих країн як джерело міжнародного приватного права. Значення доктрини у регулюванні відносин міжнародного приватного права.

Тема 10. Суб'єкти міжнародного приватного права

Фізична особа як суб'єкт міжнародного приватного права. Поняття та колізійні питання громадянства у міжнародному приватному праві. Поняття «особистий закон фізичної особи», критерії його визначення. Правові режими, що надаються іноземцям для реалізації їх прав та обов'язків (національний, режим найбільшого сприяння, спеціальний, недискримінаційний, привілейований). Особливості правового статусу іммігрантів, іноземців, які тимчасово перебувають на території України, біженців та осіб, яким надано політичний притулок, в міжнародному приватному праві. Юридична особа як суб'єкт міжнародного приватного права. Поняття та ознаки юридичної особи. Поняття особистого закону («національності») юридичної особи та критерії його визначення (принцип інкорпорації, принцип осілості, принцип центра експлуатації, теорія контролю). Правовий статус іноземних юридичних осіб в Україні. Особливості правового статусу транснаціональних корпорацій у міжнародному приватному праві. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права.

Тема 11. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві

Поняття та види колізій у міжнародному приватному праві. Поняття та структура колізійних норм. Загальна класифікація колізійних норм. Основні формули прикріплення (особистий закон фізичної особи; закон «національності» юридичної особи; закон місцезнаходження речі; закон місця здійснення акту; закон місця укладення договору; закон країни-продавця; закон місця виконання договору; автономія волі сторін; закон місця укладення шлюбу; закон місця заподіяння шкоди; закон прапору; закон місця роботи; закон суду, який вирішує спір; закон найбільш тісного зв'язку тощо). Кваліфікація колізійної норми в міжнародному приватному праві. Конфлікт кваліфікацій. Поняття зворотного відсилання та відсилання до права третьої країни в міжнародному приватному праві. Обхід закону в міжнародному приватному праві.

Тема 12. Право власності в міжнародному приватному праві

Загальна характеристика права власності згідно із законодавством України. Поняття володіння, користування та розпорядження як основних повноважень власника. Способи набуття та припинення права власності. Колізійні питання права власності. Закон місцезнаходження речі як основне правило, яке застосовується у регулюванні відносин власності, ускладнених іноземним елементом. Правове регулювання іноземних інвестицій

у міжнародному приватному праві. Багатосторонні угоди, що регулюють інвестиційну діяльність: Вашингтонська конвенція «Про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами» 1965 року (Вашингтонська конвенція) та Сеульська конвенція 1985 року «Про створення багатостороннього агентства з гарантій інвестицій».

Тема 13. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві

Поняття та загальна характеристика угод із іноземним елементом. Визначення іноземного елемента в міжнародне право. Особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань у міжнародному приватному праві. Договір міжнародної купівлі-продажу товарів. Ознаки, суб'єкти та загальна характеристика. Договір міжнародного перевезення вантажів, пасажирів та їх багажу. Загальна характеристика, поняття та умови дійсності. Особливості позадоговірних зобов'язань у міжнародному приватному праві.

Тема 14. Сімейні відносини в міжнародному приватному праві

Особливості правового регулювання сімейних відносин в Україні. Матеріальні та формальні умови укладання шлюбу та підстави розірвання шлюбу в різних країнах. Колізійне регулювання укладання та розірвання шлюбу в міжнародному приватному праві. Укладання шлюбу громадянами України з іноземцями як на території України, так і за її межами. Укладання шлюбу в консульській установі або дипломатичному представництві. Визнання шлюбу, укладеного за кордоном, та визнання розірвання шлюбу, що мало місце за кордоном. Спільний особистий закон подружжя. Майнові відносини подружжя в міжнародному приватному праві. Види правових режимів майна подружжя (режим роздільності майна, режим спільності майна, режим відкладеної спільності). Особливості колізійного регулювання усиновлення в міжнародному приватному праві. Особливості колізійного регулювання аліментних зобов'язань в міжнародному приватному праві. Конвенція про право, що застосовується до аліментних зобов'язань 1973 року.

Тема 15. Трудові відносини в міжнародному приватному праві

Загальна характеристика трудових відносин в міжнародному приватному праві. Поняття та види міжнародної трудової міграції. Міжнародно-правове регулювання праці. Конвенція про захист прав всіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей 1990 року. Роль Міжнародної організації праці у регулюванні трудових відносин у міжнародному приватному праві. Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин. Основні типи колізійних прив'язок у сфері трудових відносин: закон країни праці, закон місця укладення трудового договору; закон місця роботи; закон країни праці; вільний вибір права (автономія волі); закон місцезнаходження роботодавця; закон прапора судна: особистий закон роботодавця. Трудові права громадян України за кордоном.

Тема 16. Спадкові відносини в міжнародному публічному праві

Міжнародно-правове регулювання спадкових відносин. Конвенція відносно міжнародного управління майном осіб, які померли 1973 року. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах 1993 року. Кодекс міжнародного приватного права (Кодекс Бустаманте) 1928 року. Конвенція, що передбачає єдиний закон про форму міжнародного заповіту 1973 року. Конвенція про колізії законів, які стосуються форми заповітів 1961 року. Основні колізії у спадкуванні за міжнародним приватним правом. Спадкування за законом. Спадкування за заповітом. Спадкові права іноземців в Україні. Принцип національного режиму. Особливості спадкування рухомого та нерухомого майна. Спадкові права громадян України за кордоном. Принцип взаємності. Роль і значення договорів про правову допомогу в справах щодо спадкування за кордоном. Роль дипломатичних представництв і консульських

установ України за кордоном у сфері захисту спадкових прав громадян України. Правовий режим відумерлої спадщини у міжнародному приватному праві.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма					заочна форма (відповідно до освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 292: «Міжнародні економічні відносини», до освітніх програм «Міжнародна логістика і митна справа», «Міжнародні економічні відносини»)						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Міжнародне публічне право												
Тема 1. Поняття та особливості міжнародного публічного права	8	2	2			4	8					8
Тема 2. Норми, принципи та джерела міжнародного публічного права	9	2	2			5	10	2				8
Тема 3. Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво	8	2	2			4	10	2				8
Тема 4. Відповідальність у міжнародному публічному праві	8	2	2			4	8					8
Тема 5. Територія в міжнародному публічному праві. Міжнародно-правовий статус населення	8	2	2			4	8					8
Тема 6. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів	9	2	2			5	6					6
Тема 7. Право міжнародних договорів. Міжнародне економічне право	9	2	2			5	9	2				7

Тема 8. Право зовнішніх зносин. Міжнародне кримінальне право	9	2	2			5	10	2				8
Разом за розділом 1	68	16	16			36	69	8				61
Розділ 2. Міжнародне приватне право												
Тема 9 Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права	8	2	2			4	8					8
Тема 10. Суб'єкти міжнародного приватного права	8	2	2			4	8					8
Тема 11. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві	9	2	2			5	10	2				8
Тема 12. Право власності в міжнародному приватному праві	9	2	2			5	10	2				8
Тема 13. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві	9	2	2			5	8	2				6
Тема 14. Сімейні відносини в міжнародному приватному праві	8	2	2			4	8	2				6
Тема 15. Трудові відносини у міжнародному приватному праві	8	2	2			4	6					6
Тема 16. Спадкові відносини у міжнародному приватному праві	8	2	2			4	8	2				6
Разом за 2 розділом	67	16	16			35	66	10				56
Контрольна робота	15				15	15					15	
Усього годин	150	32	32		15	71	150	18			15	117

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		годин
1	Поняття та особливості міжнародного публічного права	2
2	Норми, принципи та джерела міжнародного публічного права	2
3	Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво	2
4	Відповідальність у міжнародному публічному праві	2
5	Територія в міжнародному публічному праві. Міжнародно-правовий статус населення	2
6	Мирні засоби вирішення міжнародних спорів	2
7	Право міжнародних договорів. Міжнародне економічне право	2
8	Право зовнішніх зносин. Міжнародне кримінальне право	2
9	Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права	2
10	Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права	2
11	Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві	2
12	Право власності в міжнародному приватному праві	2
13	Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві	2
14	Сімейні відносини в міжнародному приватному праві	2
15	Трудові відносини у міжнародному приватному праві	2
16	Спадкові відносини у міжнародному приватному праві	2
	Разом	32

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1	Поняття та особливості міжнародного публічного права <i>Завдання:</i> ознайомлення з рекомендованою літературою за вказаною темою, коспектування тез, підготовка доповідей 1. Богуславский М. М. Антонович М. М. Міжнародне право / М. М. Антонович. – К. : Юрінком Інтер, 2011. 2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu	4	8
2	Норми, принципи та джерела міжнародного публічного права <i>Завдання:</i> розглянути питання лекційного матеріалу, звернутись до рекомендованої літератури та підготувати інформаційне повідомлення з медіапрезентацією. 1. Дмітрієва О.В. Міжнародне публічне право / О.В. Дмітрієва. – К. : ПП «ТорсінгПлюс», 2011 р. 2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu	5	8
3	Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво	4	8

	<p><i>Завдання:</i> розглянути питання лекційного матеріалу, звернутись до рекомендованої літератури та підготувати інформаційне повідомлення з медіапрезентацією.</p> <p>1. Богуславский М. М. Антонович М. М. Міжнародне право / М. М. Антонович. – К. : Юрінком Інтер, 2011.</p> <p>2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu</p>		
4	<p>Відповідальність у міжнародному публічному праві</p> <p><i>Завдання:</i> поглибити знання за допомогою рекомендованої літератури та інтернет-послать.</p> <p>1. Богуславский М. М. Антонович М. М. Міжнародне право / М. М. Антонович. – К. : Юрінком Інтер, 2011.</p> <p>2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu</p> <p>3. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws</p> <p>3. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws</p> <p>Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: http://eur-lex.europa.eu</p>	4	8
5	<p>Територія в міжнародному публічному праві. Міжнародно-правовий статус населення</p> <p><i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал, поглибити знання за обраною темою за допомогою інтернет-посилань та допоміжної літератури, вирішити практичні задачі.</p> <p>1. Дмітрієва О.В. Міжнародне публічне право / О.В. Дмітрієва. – К. : ПП «ТорсінгПлюс», 2011 р.</p> <p>2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu</p>	4	8
6	<p>Мирні засоби вирішення міжнародних спорів</p> <p><i>Завдання:</i> розглянути питання лекційного матеріалу, звернутись до рекомендованої літератури та підготувати інформаційне повідомлення з медіапрезентацією.</p> <p>1. Богуславский М. М. Антонович М. М. Міжнародне право / М. М. Антонович. – К. : Юрінком Інтер, 2011.</p> <p>2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu</p>	5	6
7	<p>Право міжнародних договорів. Міжнародне економічне право</p> <p><i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал, поглибити знання за обраною темою за допомогою інтернет-посилань та допоміжної літератури, вирішити практичні задачі.</p> <p>1. Дмітрієва О.В. Міжнародне публічне право / О.В. Дмітрієва. – К. : ПП «ТорсінгПлюс», 2011 р.</p> <p>2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu</p> <p>3. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL:</p>	5	7

	https://zakon.rada.gov.ua/laws		
8	<p>Право зовнішніх зносин. Міжнародне кримінальне право</p> <p><i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал, поглибити знання за обраною темою за допомогою інтернет-посилань та допоміжної літератури, вирішити практичні задачі.</p> <p>1. Богуславский М. М. Антонович М. М. Міжнародне право / М. М. Антонович. – К. : Юрінком Інтер, 2011.</p> <p>2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu</p> <p>3. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws</p>	5	8
9	<p>Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права</p> <p><i>Завдання:</i> поглибити знання за допомогою рекомендованої літератури та інтернет-послань.</p> <p>1. Федіняк Г.С. Міжнародне приватне право / Г.С. Федіняк. - К. : Юрінком Інтер, 2000 р.</p> <p>2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: http://eur-lex.europa.eu</p>	4	8
10	<p>Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права</p> <p><i>Завдання:</i> поглибити знання за допомогою рекомендованої літератури та інтернет-послань.</p> <p>1. Кузьменко С.Г. Міжнародне приватне право / С.Г. Кузьменко. – К. : ТОВ «Центр учбової літератури», 2010.</p> <p>2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu</p> <p>3. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws</p>	4	8
11	<p>Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві</p> <p><i>Завдання:</i> розглянути питання лекційного матеріалу, звернутись до рекомендованої літератури та підготувати інформаційне повідомлення з медіапрезентацією.</p> <p>1. Федіняк Г.С. Міжнародне приватне право / Г.С. Федіняк. - К. : Юрінком Інтер, 2000 р.</p> <p>2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: http://eur-lex.europa.eu</p>	5	8
12	<p>Право власності в міжнародному приватному праві</p> <p><i>Завдання:</i> розглянути питання лекційного матеріалу, звернутись до рекомендованої літератури та підготувати інформаційне повідомлення з медіапрезентацією.</p> <p>1. Кузьменко С.Г. Міжнародне приватне право / С.Г. Кузьменко. – К. : ТОВ «Центр учбової літератури», 2010.</p> <p>2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu</p> <p>3. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws</p>	5	8

13	Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві <i>Завдання:</i> звернутись до рекомендованих інтернет-посилань, вирішити практичні задачі та представити їх рішення в команді. 1. Федіняк Г.С. Міжнародне приватне право / Г.С. Федіняк. - К. : Юрінком Інтер, 2000 р. 2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: http://eur-lex.europa.eu	5	6
14	Сімейні відносини в міжнародному приватному праві <i>Завдання:</i> звернутись до рекомендованих інтернет-посилань, вирішити практичні задачі та представити їх рішення в команді. 1. Кузьменко С.Г. Міжнародне приватне право / С.Г. Кузьменко. – К. : ТОВ «Центр учбової літератури», 2010. 2. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: https://europa.eu 3. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws	5	6
15	Трудові відносини у міжнародному приватному праві <i>Завдання:</i> розглянути питання лекційного матеріалу, звернутись до рекомендованої літератури та підготувати інформаційне повідомлення з медіапрезентацією. 1. Федіняк Г.С. Міжнародне приватне право / Г.С. Федіняк. - К. : Юрінком Інтер, 2000 р. 2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: http://eur-lex.europa.eu	4	6
16	Спадкові відносини у міжнародному приватному праві <i>Завдання:</i> звернутись до рекомендованих інтернет-посилань, вирішити практичні задачі та представити їх рішення в команді. 1. Федіняк Г.С. Міжнародне приватне право / Г.С. Федіняк. - К. : Юрінком Інтер, 2000 р. 2. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: http://eur-lex.europa.eu	4	6
	Контрольна робота	15	15
	Разом	86	132

6. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Передбачено проведення письмової контрольної роботи з метою перевірки та оцінювання набутих здобувачами знань, умінь та навичок, набутих під час вивчення дисципліни. Письмова контрольна робота передбачає собою самостійну розробку здобувачами одного питання в межах тем навчальної дисципліни.

При розкритті теоретичного питання необхідно повно, глибоко і чітко висвітлити зміст обраного питання, ґрунтуючись на відповідних доктринальних джерелах та міжнародно-правових актах. Здобувач має показати вміння використовувати і критично оцінювати теоретичні положення, що містяться у досліджуваній літературі, аналізувати та

узагальнювати матеріали, робити відповідні аргументовані висновки. Відповідь може включати схеми і таблиці, якщо вони допомагають розкрити основний зміст питання.

Структура контрольної роботи має включати: титульний лист, зміст, вступ, основний зміст, висновки, список використаних джерел, а також в разі необхідності – додатки. Обсяг контрольної роботи 20 – 25 аркушів друкованого тексту формату А4 (210x297 мм) з використанням текстового редактора Word: шрифт - Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt; 1,5 міжрядковий інтервал; абзацний відступ – 1,25; поля: ліве – 25мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Особливу увагу варто приділити оформленню списку використаних джерел, які мають бути подані за алфавітом, пронумеровані, оформлені відповідно до встановлених стандартів бібліографічного опису, а саме ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

При виконанні індивідуального завдання здобувачі мають дотримуватися норм академічної доброчесності.

Якщо письмова контрольна робота виконана у повному обсязі, тобто заявлена тема відповідає змісту контрольної роботи; матеріал структурований; з тексту роботи вбачається творчий підхід здобувача до розробки питання; за результатами дослідження зроблені самостійні висновки, які відповідають меті та завданням дослідження; у роботі використано не менше дванадцяти джерел, в тому числі новітні наукові публікації та не менше чотирьох іноземних; робота вчасно подана на перевірку; у ній враховані проблемні аспекти розгляданого питання, то вона може бути оцінена до 15 балів.

Обсяг відповіді на першу частину контрольної роботи – розв’язання ситуативного завдання – обмежений лише вимогою повноти та обґрунтованості.

Ситуативні завдання:

1 *варіант.*

Відповідно до статей 10, 11, 13 Статуту ООН Генеральна Асамблея уповноважена «створювати рекомендації». У свою чергу, третя Конференція ООН з Морського права (1973 - 1982 р.) завершилася 10 грудня 1982 р. прийняттям Заключного акту Конференції і підписанням Конвенції з морського права.

Питання: 1. Чи можуть акти міжнародних організацій мати обов’язковий характер і бути джерелами міжнародного права? Наведіть приклади. 2. Визначте юридичну чинність підсумкового документа Конференції ООН з морського права. 3. Надайте оцінку актам міжнародних конференцій як джерелам міжнародного права.

2 *варіант.*

У 1983 р. лідерами турецької громади Кіпру була проголошена Турецька Республіка Північного Кіпру. Лише Туреччина визнала знов створену державу. Рада Безпеки ООН у своїй резолюції заявила, що рішення про створення кіпрської турецької держави неправомірне, і закликала її не визнавати.

Питання: 1. Обґрунтуйте рішення Ради Безпеки ООН. 2. Як узгоджуються подібні дії з принципом самовизначення народів? 3. Розкрийте особливості міжнародно-правового визнання.

3 *варіант.*

Британська компанія «Шелл» відмовилась від планів захоронення у водах Атлантики гігантської нафтової платформи, яка відпрацювала свій строк. У поширеній заяві компанії зазначається, що вона домагатиметься дозволу органів влади на демонтаж платформи на березі. Це рішення прийнято у зв’язку з протестами проти морського захоронення з боку ряду західноєвропейських країн. Активні дії проти затоплення платформи вчиняли також члени міжнародної екологічної організації «Грінпіс». За її даними, у танках платформи знаходяться ще тисячі тон нафти, що може завдати серйозних збитків навколишньому середовищу.

Питання: 1. Який правовий режим використання штучних островів, установок і споруд закріплений відповідними нормативними актами? 2. Чи співпадає юридичний

статус морських штучних островів, установок і споруд зі статусом островів природного походження? 3. Які вимоги передбачені нормативними актами для власників штучних островів, установок і споруд після завершення їх використання щодо забезпечення безпеки мореплавства й екологічної безпеки?

4 *варіант.*

У 1978 р. в Ірані був повалений шахський режим. 13 лютого 1979 р. Новий уряд Ірану заявив, що перегляне всі міжнародні договори кабального, нерівноправного характеру, укладені монархічним режимом зі США та іншими західними країнами. Незабаром було оголошено про вихід Ірану з воєнного блоку СЕНТО і ліквідацію в Ірані всіх його військових органів, а також анульовано ірано-американський договір 1955 р. за яким США надавались широкі можливості для експлуатації природних ресурсів Ірану. Разом з тим уряд Ірану підтвердив свою участь в усіх інших міжнародних організаціях, в усіх універсальних міжнародних договорах.

Питання: 1. На чому базується право нового уряду Ірану переглядати міжнародні договори свого попередника? 2. Як співвідноситься інститут припинення дії міжнародних договорів і договірних зобов'язань з інститутом визнання міжнародного договору недійсним? 3. Які конкретні підстави визнання міжнародного договору недійсним і які правові наслідки можуть мати місце у випадку настання таких обставин ?

5 *варіант.*

Делегація Куби прибула в аеропорт Нассау (Багамські острови). Митні органи США в Нассау відмовилися визнати законність дипломатичних паспортів, виданих урядом Куби, посилаючись на відсутність дипломатичних відносин між США і Кубою. Кубинська делегація прямувала до США в штаб-квартиру ООН, членом якої є Куба, і паспорти кубинців мали в'їзну візу, видану консульством США в Нассау.

Питання: 1. Чи правомірні дії митних органів США? 2. Якими імунітетами і привілеями наділені представники держав-членів ООН? 3. Підготуйте порівняльну таблицю привілеїв та імунітетів спеціальних місій і делегацій на міжнародних конференціях.

6 *варіант.*

Під час перебування у довготривалому відрядженні в Польщі у громадянка України К., що страждала на нервовопсихічне захворювання та перебувала на диспансерному обліку, значно погіршився стан здоров'я, в результаті чого її госпіталізували. Польський суд ужив заходів із забезпечення збереження майна К. Крім того, до суду надійшло клопотання про обмеження дієздатності громадянки К.

Питання: 1. Чи підсудна така справа польському суду? 2. Чи можливе обмеження права щодо розпорядження майном за рішенням іноземного суду?

7 *варіант.*

У 2007 р. громадянин України Б. опублікував в Україні свій роман, який мав великий успіх. Інший громадянин України - Д. переклав роман громадянина Б. на ряд іноземних мов і опублікував його в ряді зарубіжних країн (Німеччина, Великобританія, США) без згоди Б. та без виплати винагороди. Дізнавшись про закордонні публікації, Б. звернувся до відповідних закордонних видавництв з вимогою припинення несанкціонованого випуску його роману. У своїх відповідях зарубіжні видавництва відзначили, що, навіть якщо громадянин Б. дійсно є автором твору, його авторське право не діє за кордоном, оскільки саме громадянин Д. є власником авторських прав на роман на території відповідних країн як особа, що вперше випустила його у світ на іноземній території.

Питання: 1. Як Б. може захистити свої порушені авторські права? 2. Де та за яких умов будуть розглянуті його позовні вимоги? 3. Які міжнародні угоди укладені між Україною і зазначеними державами з питань захисту авторських прав і чи поширюються вони на дану ситуацію?

8 *варіант.*

Громадяни України В. та Ф. одружилися на о. Кіпр у місцевому православному

- Питання: 1. Чи були допущені порушення законодавства України у даному випадку?
2. Який порядок працевлаштування іноземних громадян на території України?

храмі за церковним обрядом вінчання. За два роки В. та Ф. припинили сумісне проживання. Розглядаючи відносини з О. та вінчання на о. Кіпр лише як романтичну пригоду, Ф. одружився з П. Шлюб було зареєстровано органами РАГС в Україні у встановленому порядку. Через півроку після одруження Ф. загинув у ДТП, у зв'язку з чим було відкрито спадщину. В. звернулася до нотаріальної контори за місцем відкриття спадщини із заявою про свої права на майно, придбане у період її сумісного проживання із Ф. - побутову техніку та легковий автомобіль.

Питання: 1. Який з двох шлюбів мав юридичну силу? 2. Чи обґрунтовані вимоги заявниці? 3. Яке рішення має прийняти нотаріус?

9 *варіант.*

Громадянин України Р., який постійно проживав в м. Хмельницький, працював водієм на підприємстві в м. Юрмала (Латвія). Його дружина, громадянка Латвії, проживала разом з ним. Р. загинув у аварії у 2015 р., після його смерті залишились син (проживає в м. Юрмала), дочка (проживає в м. Хмельницький) і сестра (проживає в м. Ригі). Заповіту складено не було. Після смерті Р. виникли суперечки з приводу майна померлого. У Хмельницькому він мав власну трикімнатну квартиру та автомобіль, в Юрмалі - літній будинок та цегляний гараж, а також внесок у латвійському банку (в м. Юрмала).

Питання: 1. Як має бути вирішена ситуація?

10 *варіант.*

Згідно з наказом директора товариства з обмеженою відповідальністю «Вежа» на роботу до товариства було прийнято громадянина Індії П. Під час проведення перевірки прокуратурою району було встановлено, що П. було прийнято на роботу без отримання дозволу на його працевлаштування та він має туристичну візу на в'їзд в Україну, що була видана посольством України в Індії.

Теоретичні питання:

1. Поняття, сутність та специфіка сучасного міжнародного права.
2. Процес створення норм міжнародного права. Особливості норм міжнародного права.
3. Співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права.
4. Джерела у міжнародному праві.
5. Система сучасного міжнародного права.
6. Дипломатичне та консульське право.
7. Органи зовнішніх зносин держави.
8. Поняття та види дипломатичного імунітету та привілеїв.
9. Дипломатичне представництво: поняття, характеристика, види.
10. Міжнародне економічне право: поняття, підгалузі, характеристика, джерела.
11. Особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань у міжнародному приватному праві.
12. Договір міжнародної купівлі-продажу товарів.
13. Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин.
14. Загальна характеристика трудових відносин у міжнародному приватному праві.
15. Загальна характеристика та регулювання правовідносин подружжя у міжнародному приватному праві.
16. Загальна характеристика та регулювання правовідносин батьків та дітей у міжнародному приватному праві.
17. Загальна характеристика та регулювання спадкових відносин у міжнародному приватному праві.
18. Спадкування за заповітом та здійснення спадкових прав у міжнародному приватному праві.
19. Спадкування за законом.
20. Поняття та порядок усиновлення у міжнародному приватному праві.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Використовуються такі методи навчання, як словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вирішення задач, відповіді на тести, практична робота) тощо.

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

– проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

– участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

– участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (групова дискусія, тренінгові завдання);

- контроль та оцінювання якості підготовки завдань в ході індивідуальної/командної роботи студентів;

- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);

- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;

- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

При вивченні кожної теми проводиться поточний контроль. На практичному занятті за кожен тему студент може отримати від 1 до 5 балів за різні види завдань (табл. 8.1). Максимально студент може отримати 60 балів в ході лекційних та практичних занять.

Таблиця 8.1

Критерії та методи оцінювання

<i>Методи</i>	<i>Критерій оцінювання</i>	<i>Система оцінювання, бали</i>
Робота над практичними завданнями (вирішення задач)	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно застосовувати нормативно-правові документи та інтерпретувати одержані результати	5-4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій	3-2

	відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, але припустився окремих несуттєвих помилок	
Робота над командними завданнями (представлення теорії або ідеї у формі презентації та доповіді подальшим наведенням позитивних аргументованих доводів їх існування та подальше дискутування щодо їх виправданості та цілеспрямованості)	на виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, виконав ефективно роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	2
	на виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, виконав роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	1,5
	на виставляється здобувачу вищої освіти, який не досяг цілей завдання, частково виконав роль ділової гри тощо, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку	1
Екзаменаційна робота	на виставляється здобувачу вищої освіти, який протягом екзамену відповів на 40 тестових питань з декількома варіантами відповідей і продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу і вмів грамотно інтерпретувати одержані результати	40 тестових питань – 1 бал за кожне питання за умови онлайн форми складання екзамену

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення екзамену. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення зазначених тем.

Структура екзамену: тестові завдання у кількості 40 питань з чотирма варіантами відповідей, де кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал, що сумарно складає 40 балів.

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання																Контроль на робота, передбаче на навчальним планом	Всього	Екзамен	Сума
Розділ 1								Розділ 2											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	15	60	40	100
2	2	2	2	2	1	5	5	1	2	2	2	2	5	5	5				

T1, T2 ... – теми розділів.

Екзамен – 40 балів. Відповідно, максимальна кількість набраних балів по вивченню дисципліни складає 100 балів.

Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Богуславский М. М. Антонович М. М. Міжнародне право / М. М. Антонович. – К. : Юрінком Інтер, 2011.
2. Баймуратов М. А. Міжнародне право / М. А. Баймуратов. - Х. : Одиссей, 2000.
3. Волтер Кернз Вступ у право європейського союзу / Волтер Кернз . - К. : Знання, 2002 р.
4. Дахно І.І. Міжнародне приватне право / І.І. Дахно. – К. : ТОВ «Центр учбової літератури», 2008.
5. Дмітрієва О.В. Міжнародне приватне право / О.В. Дмітрієва. – Донецьк : ПП «Торсінг-Плюс», 2011 р.
6. Дмітрієва О.В. Міжнародне публічне право / О.В. Дмітрієва. – К. : ПП «ТорсінгПлюс», 2011 р.
7. Довгань В.М. Право Світової організації торгівлі. Вступ України до СОТ / В.М. Довгань. – К. : ТОВ «КНТ», 2009 р.
8. Іванов Ю.А. Міжнародне право / Ю.А. Іванов. - К. : Паливода А.В., 2006 р.
9. Кузьменко С.Г. Міжнародне приватне право / С.Г. Кузьменко. – К. : ТОВ «Центр учбової літератури», 2010.
10. Кушніренко О.Г., Слінько Т.М. Права й волі людини й громадянина. - Х. : Факт, 2001 р.
11. Ліпкан В.А. Міжнародне право: Підручник / В.А. Ліпкан. – К. : ТОВ «КНТ», 2009 р.
12. Майданик Р.А. Міжнародне приватне право / Р. А. Майданик. – К. : Логос, 2010.
13. Пронюк Н.В. Сучасне міжнародне право / Н.В. Пронюк. – К. : КНТ, 2010 р. 23.
14. Федіняк Г.С. Міжнародне приватне право / Г.С. Федіняк. - К. : Юрінком Інтер, 2000 р.
15. Фомішин С.В. Правові основи міжнародної економічної діяльності / С.В. Фомішин. – Одеса : ТОВ «Кондор», 2009.
16. Черкес М.Ю. Міжнародне право: Підручник / М.Ю. Черкес. – О. : Правова єдність 2009 р.
17. Шемякин А.Н. Морское право / А.Н. Шемякин. - Х. : Одиссей, 2010 р.

Допоміжна література:

1. Антонович М. Відповідальність держави та особи в міжнародному праві / М. Антонович // Український часопис міжнародного права. – No2. – 2009. – С. 21 –28.
2. Буткевич В.Г, Мицик В.В., Задорожній О.В. та ін. Міжнародне право. Основні галузі/ [За ред. В.Г. Буткевича.] – Київ: Либідь, 2009. – 814 с.
3. Вихрист С.М. Принципи правової юрисдикції у міжнародному праві / С.М. Вихрист // Вісн. Ун-ту внутр. справ. – 2009. – No 9.– С. 175 – 181.
4. Мацко А. С. правонаступництво у міжнародному праві/ А. С. Мацко // Український часопис міжнародного права. – No4 (Спеціальний випуск: міжнародний кримінальний суд). – 2007. – С. 70 – 75.
5. Міжнародне право: підручник/ [за ред. Денисова С.А.].-К.:Видавництво інституту ім.. В. Корецького, 2009.-564с.

6. Міжнародне право: підручник/ [за ред. Ліхантова С.А].- Харків: Юракад ім. Я.Мудрого, 2010.- 476с.

7. Міжнародний статус України: проблеми и перспективи // Український часопис міжнародного права. – No104 (Спеціальний випуск). – 2011. – 123с.

8. Репецький В. М., Лисик В. М. Міжнародне гуманітарне право: Підручник./ В. М. Репецький, В. М. Лисик - К.: Знання, 2007. - 467 с.

9. Статут ЄС та інші нормативні акти міжнародного права // Міжнародне публічне право: Практикум / А. І. Дмитрієв, А. С. Мацко, В. І. Муравйов; Відп. ред. Ю. С. Шемшученко, Л. В. Губерський. — К.: Юрінком Інтер, 2009. — С. 311–328.

11. ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕО-ЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Географія. Країни світу. URL: <http://www.geograf.com.ua/countries>
2. Економічні особливості країн Австралії та Океанії. URL: https://www.youtube.com/watch?v=c-pTL2_KQU
3. Енциклопедія сучасної України. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=2657
4. Інститут світової політики. URL: <http://iwp.org.ua/ukr/>
5. Інтернет-портал законодавства ЄС. URL: <http://eur-lex.europa.eu>
6. Офіційний вебсайт Європейського Союзу. URL: <https://europa.eu>
7. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
8. Політична карта світу. URL: <http://bigkarta.ru/polit.htm>
9. Природні унікальні Південної Америки. URL: https://www.youtube.com/watch?v=mfvb3f_fFk8
10. Столиці світу. Тестові завдання. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7DJXFo1lTaA>
11. Цікаві факти про Африку. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=O4sX0tQUDzA>

12. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ПОДОВЖЕННЯ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПОБОРНОЇ СИЛИ ТА ВОЄННОГО СТАНУ

1. В умовах дії воєнного стану освітній процес в університеті здійснюється за дистанційною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні та практичні заняття;

– дистанційно на платформі Moodle проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

2. Складання підсумкового семестрового контролю для здобувачів денної та заочної форм навчання надається можливість **скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Міжнародне публічне та приватне право», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5972>

13. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ЕКЗАМЕНУ

Екзаменаційний білет містить 40 тестових завдань.

Питання для підготовки:

1. Поняття, сутність та специфіка сучасного міжнародного права.
2. Процес створення норм міжнародного права. Особливості норм міжнародного права.
3. Співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права.

4. Джерела у міжнародному праві.
5. Система сучасного міжнародного права.
6. Дипломатичне та консульське право.
7. Органи зовнішніх зносин держави.
8. Поняття та види дипломатичного імунітету та привілеїв.
9. Дипломатичне представництво: поняття, характеристика, види.
10. Міжнародне економічне право: поняття, підгалузі, характеристика, джерела.
11. Міжнародні організації у галузі міжнародного економічного права (види, цілі, функції, структура).
12. Спеціальні засади міжнародного економічного права.
13. Міжнародне кримінальне право: поняття, характеристика, джерела.
14. Спеціальні засади міжнародного кримінального права.
15. Кримінальні правопорушення міжнародного характеру: поняття, види, характеристика.
16. Організації у сфері міжнародного кримінального права (види, цілі, функції, структура).
17. Загальні засади міжнародного публічного права.
18. Суб'єкти міжнародного публічного права.
19. Держава як основний суб'єкт міжнародного публічного права.
20. Поняття та види територій у міжнародному публічному праві.
21. Суверенітет держави.
22. Правовий режим Арктики та Антарктики.
23. Поняття та міжнародно-правове регулювання становища населення у міжнародному громадському праві.
24. Міжнародно-правові питання громадянства.
25. Правовий статус іноземців.
26. Правовий статус біженців.
27. Міжнародно-правова відповідальність: поняття, види та суб'єкти.
28. Право міжнародних договорів: поняття, джерела, характеристика.
29. Право міжнародних організацій: поняття, джерела, характеристика.
30. Загальна характеристика міжнародних організацій: ООН - установа, структура, цілі, принципи та види діяльності.
31. Загальна характеристика міжнародних організацій: СОТ - установа, структура, цілі, принципи та види діяльності.
32. Загальна характеристика міжнародних організацій: ЄС – установа, структура, цілі, принципи та види діяльності.
33. Міжнародна організація: поняття, ознаки, првасуб'єктність.
34. Загальна характеристика міжнародних організацій: ОБСЄ - установа, структура, цілі, принципи та види діяльності.
35. Загальна характеристика міжнародних організацій: НАТО – установа, структура, цілі, принципи та види діяльності.
36. Загальна характеристика міжнародних організацій: Міжнародний банк реконструкції та розвитку та Міжнародний валютний фонд – установа, структура, цілі, принципи та види діяльності.
37. Міжнародне морське право: поняття, джерела, характеристика.
38. Міжнародне повітряне право: поняття, джерела, характеристика.
39. Особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань у міжнародному приватному праві.
40. Договір міжнародної купівлі-продажу товарів.
41. Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин.
42. Загальна характеристика трудових відносин у міжнародному приватному праві.
43. Загальна характеристика та регулювання правовідносин подружжя у міжнародному приватному праві.

44. Загальна характеристика та регулювання правовідносин батьків та дітей у міжнародному приватному праві.
45. Загальна характеристика та регулювання спадкових відносин у міжнародному приватному праві.
46. Спадкування за заповітом та здійснення спадкових прав у міжнародному приватному праві.
47. Спадкування за законом.
48. Поняття та порядок усиновлення у міжнародному приватному праві.
49. Поняття та загальна характеристика права власності у міжнародному приватному праві.
50. Договори міжнародних перевезень.
51. Поняття та загальна характеристика угод з іноземним елементом.
52. Поняття, предмет та методи міжнародного приватного права.
53. Джерела міжнародного приватного права.
54. Суб'єкти міжнародного приватного права.
55. Колізійні норми в міжнародному приватному праві: поняття та структура.
56. Види колізійних норм та основні формули прикріплення.
57. Зворотне відсилання та відсилання до права третьої країни. Обхід до закону.
58. Взаємність та реторсія.
59. Позадовірні зобов'язання у міжнародному приватному праві.
60. Колізійні питання права власності.

